

ที่ ศธ ๐๔๐๕๗/ ๑๗๕๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษานครนายก
ถนนสุวรรณศร อำเภอเมืองนครนายก
จังหวัดนครนายก ๒๖๐๐๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง แจ้งคำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ที่ ๖/๒๕๖๑ เรื่อง การป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้สารเสพติด

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ส. ที่ ยธ ๑๑๒๑/๖๙๐๕ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑

ด้วยจังหวัดนครนายก โดยศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดนครนายก (ศอ.ปส.จ.น.ย.) แจ้งว่าสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ขอความร่วมมือให้แจ้งหน่วยงานในสังกัด ดำเนินการตามแนวทางของคำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ที่ ๖/๒๕๖๑ เรื่อง การป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้สารเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้สารเสพติด ซึ่งปัจจุบันมีข่าวสารการก่อเหตุรุนแรง และส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด ตามนโยบายใหม่ภายใต้แนวคิด “ผู้เสพ คือ ผู้ป่วย” รายละเอียดตามคำสั่งที่แนบมาพร้อมนี้

ในการนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษานครนายก ขอให้โรงเรียนแจ้งประชาสัมพันธ์ คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ที่ ๖/๒๕๖๑ เรื่อง การป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้สารเสพติด ให้ข้าราชการครูและบุคลากรในสังกัด นักเรียน ผู้ปกครอง ได้ทราบโดยทั่วกัน และดำเนินการตามแนวทางการดูแลผู้ผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้สารเสพติด เมื่อมีกรณีเผชิญเหตุ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางกลอยสุข เมืองคำ)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษานครนายก

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

โทร. ๐๓๗-๓๑๓๖๒๘ ต่อ ๒๒/๐๘๙-๗๔๗๐๕๐๗

โทรสาร. ๐๓๗-๓๑๑๑๔๑

ที่ ยธ ๑๑๒๑/๖๙๐๕

สำนักงานป.ป.ส.

๕ ถนนดินแดง เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๐ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ที่ ๖/๒๕๖๑ เรื่อง การป้องกัน ฝิ่นระวัง และแก้ไขปัญหายู๋ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ที่ ๖/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๑ เรื่อง การป้องกัน ฝิ่นระวัง และแก้ไขปัญหายู๋ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

ด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ลงนามในคำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ที่ ๖/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๑ เรื่อง การป้องกัน ฝิ่นระวัง และแก้ไขปัญหายู๋ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ป้องกัน และลดผลกระทบของยู๋ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด ซึ่งในปัจจุบันได้ปรากฏข่าวสารการก่อเหตุรุนแรง และส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายใหม่ ภายใต้แนวคิด “ผู้เสพ คือ ผู้ป่วย”

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ขอส่งสำเนาคำสั่งฯ ดังกล่าว มาเพื่อโปรดพิจารณาและแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางของคำสั่งฯ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิรินทร์ยา สิริชัย)

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๔๕ ๙๘๘๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : drb_oncb@hotmail.com

คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ

ที่ ๑ /๒๕๖๑

เรื่อง การป้องกัน เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

ตามที่ปรากฏข่าวสารผ่านสื่อมวลชนเกี่ยวกับผลกระทบของปัญหายาเสพติดจากผู้ใช้ยาเสพติดบางรายที่มีอาการทางจิต หวาดระแวง หลงผิด ประสาทหลอน นำไปสู่พฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรง มีอาการคลุ้มคลั่ง ทำร้ายตนเองทำร้ายบุคคลใกล้ชิด ซึ่งส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนและสังคมเกิดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินตามมา นั้น

เพื่อให้ผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตจากการใช้ยาเสพติดได้รับการป้องกัน เฝ้าระวัง ก่อนจะเกิดภาวะทางจิตที่เป็นอันตรายหรือก่อความรุนแรง รวมถึงมีแนวทางในการเผชิญเหตุความรุนแรงของผู้ป่วยได้อย่างทันที่เพื่อลดอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับชีวิตของผู้ใช้ยาเสพติด บุคคลใกล้ชิด และชุมชน จึงเห็นควรให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันภายใต้ภารกิจตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ได้มีการประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติขึ้นมาเพื่อ ๑) คุ้มครองสิทธิผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดรักษาตามมาตรฐานทางการแพทย์ ๒) คุ้มครองสังคมจากอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นจากผู้ที่มีความผิดปกติทางจิต

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑.๒ (๒) และข้อ ๓ แห่งคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๐ เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการอำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ประธานกรรมการ/ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ จึงมีคำสั่งให้กำหนดมาตรการป้องกัน เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

๑. แนวทางการดูแลผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตจากการใช้ยาเสพติด

๑.๑ การบริการดูแลช่วยเหลือ

๑.๑.๑ การเฝ้าระวังและประเมินความเสี่ยงเพื่อให้ความช่วยเหลือ

ผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตจากการใช้ยาเสพติดหรือผู้ป่วยจิตเวชยา/สารเสพติด หมายถึงผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นผู้เสพติดยาเสพติดที่มีอาการทางจิตจากโรคแทรกหรือโรคร่วมทางจิตเวชยา/สารเสพติด ซึ่งในกลุ่มนี้จะมีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง ซึ่งญาติ บุคคลใกล้ชิด ผู้นำชุมชน อาสาสมัครในพื้นที่ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นต้น สามารถที่จะจำแนกความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายตามเกณฑ์ดังนี้

๑) มีประวัติทำร้ายตนเองด้วยวิธีรุนแรงมุ่งหวังให้เสียชีวิต

๒) มีประวัติทำร้ายผู้อื่นด้วยวิธีรุนแรง ก่อเหตุการณ์รุนแรงในชุมชน

๓) ผู้ป่วยมีอาการหลงผิด มีความคิดทำร้ายผู้อื่นให้ถึงแก่ชีวิตหรือมุ่งร้ายผู้อื่นแบบเฉพาะเจาะจง เช่น ระบุชื่อบุคคลที่จะมุ่งทำร้าย เป็นต้น

๔) เป็นผู้เคย...

๔) เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เพราะกระทำความผิดทางอาญา เช่น ฆ่า ช่มชู้ ข่มขืน วางเพลิง ฯลฯ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ถ้ามีข้อใดข้อหนึ่งให้ถือว่าเป็นผู้ป่วยจิตเวชฯ/สารเสพติด ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง ให้รับนำส่งสถานพยาบาลเพื่อให้การบริการดูแลช่วยเหลือตามแนวทางที่กรมสุขภาพจิตกำหนด

๑.๑.๒ การนำส่งผู้ที่มีความจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษา

เมื่อพบผู้ที่มีภาวะอันตรายซึ่งมีความจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษาให้ญาติ บุคคลใกล้ชิด ผู้พบเห็นพฤติกรรมดังกล่าว แจ้งให้บุคคลที่ได้รับมอบหมายตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ดำเนินการประสานและส่งต่อผู้ป่วยเข้ารับการบำบัดรักษาให้เป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์โดยให้แจ้งบุคคลต่อไปนี้

๑) เจ้าหน้าที่สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.) หรือสายด่วน ๑๖๖๙

๒) พนักงานฝ่ายปกครอง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน

๓) พนักงานเจ้าหน้าที่ ได้แก่ บุคลากรทางการแพทย์

๔) เจ้าหน้าที่ตำรวจ

โดยผู้ป่วยจิตเวชฯ/สารเสพติด ทุกคนจะได้รับการบำบัดรักษาตามมาตรฐานทางการแพทย์ ที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งจะได้รับการปกปิดข้อมูลการเจ็บป่วยและการบำบัดรักษาไว้เป็นความลับ ได้รับการคุ้มครองจากการวิจัย และได้รับการคุ้มครองจากระบบประกันสุขภาพ ประกันสังคม และระบบอื่นๆ อย่างเสมอภาค

๑.๒ แนวทางการเผชิญเหตุความรุนแรงของผู้ป่วยที่มีอาการทางจิต

ในกรณีที่พบว่า ผู้ป่วยไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ เช่น มีอาการกระวนกระวาย อยู่ไม่นิ่ง มีพฤติกรรมก้าวร้าวทางกิริยาหรือวาจา มีพฤติกรรมพยายามจะทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น หรือจะทำลายสิ่งของ รวมถึงมีอาวุธ ให้ดำเนินการและช่วยเหลือ ดังนี้

๑) ให้ครอบครัว ผู้พบเห็นเหตุการณ์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน โทรแจ้งสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.) หรือสายด่วน ๑๖๖๙ ซึ่งสามารถเปิดรองรับการดำเนินงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๒) เจ้าหน้าที่จากสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.) ดำเนินการสอบถามอาการและประเมินผู้ป่วยออกเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ ผู้ป่วยทั่วไป ผู้ป่วยฉุกเฉินไม่รุนแรง ผู้ป่วยฉุกเฉินเร่งด่วน ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการและประสานไปยังศูนย์สั่งการ สพฉ. ซึ่งมีครอบคลุม ๘๐ แห่งทั่วประเทศ เพื่อเข้าระงับเหตุ

๓) ศูนย์สั่งการ สพฉ. ประสานหน่วยกู้ภัย กู้ชีพ รวมถึงทีมฉุกเฉินและทีมจิตเวชของโรงพยาบาลในพื้นที่

๔) ในกรณีที่เป็นผู้ป่วยฉุกเฉินเร่งด่วนและผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต ซึ่งจะมีพฤติกรรมพยายามทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง หรือมีอาวุธ ให้ประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าร่วมในการระงับเหตุ

๕) นำผู้ป่วยฯ เข้ารับการบำบัดรักษาที่สถานพยาบาลของรัฐ โดยให้ดำเนินการบำบัดรักษาอาการทางกายและทางจิตเป็นลำดับแรก ก่อนให้การบำบัดฟื้นฟูฯ จากอาการการติดยาเสพติด

๖) เมื่อผู้ป่วยฯ ทุเลาจากอาการและสามารถกลับบ้านได้ ให้ประสานสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือเทศบาล เพื่อร่วมกันดำเนินการให้การช่วยเหลือ รวมถึงส่งต่อให้โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) หรือหน่วยบริการสาธารณสุขในพื้นที่ ดำเนินการติดตามดูแลอย่างต่อเนื่องในชุมชนเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับยาหรือการดูแลพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป

๒. สัญญาณเตือนการก่อความรุนแรง (กรมสุขภาพจิต ๒๕๖๑)

๑) ชิดข่วนหรือกรีดตัวเองเป็นรอยแผล

๒) ส่งเสียงดังหรือตะโกนด่าผู้อื่นด้วยคำหยาบคายรุนแรง

- ๓) ช่มชู่จะทำร้ายผู้อื่น
- ๔) ทำร้ายผู้อื่นจนได้รับบาดเจ็บ
- ๕) พกพาหรือสะสมอาวุธโดยไม่สมเหตุสมผล
- ๖) รื้อหรือขว้างปาข้าวของกระจัดกระจาย
- ๗) ทำลายสิ่งของจนแตกหัก

๓. การดำเนินการแก้ไขปัญหาลูกป่วยที่ก่อความรุนแรงจากการใช้ยาเสพติด

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย ให้ความสำคัญ และแจ้งหน่วยงานในสังกัดให้การสนับสนุน การดำเนินงานป้องกัน เผ่าระวัง และแก้ไขปัญหามาตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ โดยมีมอบหมายให้

๑) เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือผู้นำชุมชน อาทิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรืออาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ให้ความรู้ในการดูแลและเฝ้าสังเกตพฤติกรรมของผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตจากการใช้ยาเสพติด หรือผู้ป่วยจิตเวชยา/สารเสพติด เพื่อสร้างความเข้าใจ และให้แนวทางในการเผ่าระวัง สังเกตอาการเตือน อาการกำเริบ การให้ความช่วยเหลือ และประสานส่งต่อเพื่อเข้ารับบริการทางการแพทย์

๒) เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ดำเนินการติดตามดูแล เผ่าระวัง ประเมินอาการเตือนและประเมินระดับความรุนแรง ตามแบบประเมินของกรมสุขภาพจิต ให้การดูแลรักษาเบื้องต้น ตามระดับพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ดูแลติดตามผู้ป่วยให้ได้ยาอย่างต่อเนื่อง ประสานปรึกษาแพทย์ หรือส่งต่อกรณี ที่มีปัญหา และประสานงานบุคลากรในโรงพยาบาลชุมชนต่อไป

๓) ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์รุนแรง ให้แกนนำ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติ สุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ดำเนินการแจ้งเหตุไปยังสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.) หรือสายด่วน ๑๖๖๙ หรือประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ในการนำส่งผู้ป่วยเข้ารับการรักษา

๔) เจ้าหน้าที่ตำรวจสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.) ในการระงับเหตุ รวมถึงควบคุมสถานการณ์ดูแลความปลอดภัยและร่วมเจรจาต่อรอง

๕) เจ้าหน้าที่กู้ชีพให้การสนับสนุนการดำเนินงาน โดยมีหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ในการระงับเหตุ เป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานในการควบคุมสถานการณ์ที่เกิดเหตุและช่วยนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล

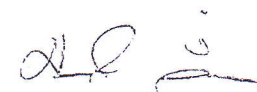
๖) เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร ยานพาหนะ และสวัสดิการต่างๆ ในการดำเนินงาน

๗) การติดตามหลังการบำบัดรักษาเมื่ออาการผู้ป่วยทุเลาลง ติดตามโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร่วมกับศูนย์เพื่อประสานการดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูอำเภอหรือเขต เพื่อติดตามผลการรักษา

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลอากาศเอก

(ประจัน จันทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ประธานกรรมการ/ผู้อำนวยการ

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ